

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Štefanku a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a JUDr. Anny Petruľákovej, v právnej veci žalobcu: **V., a. s.**, so sídlom v Košiciach, K., IČO: X. v dovolacom konaní zast. JUDr. J. bytom K., K., proti žalovanému: **M.**, zast. JUDr. Ing. M. P. advokátom, Advokátska kancelária, S., Vranov nad Topľou, **o zaplatenie sumy 191 867,54 Sk s prísl.**, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 1. februára 2006 č. k. 5 Cob 33/05 – 151, (vec Okresného súdu vo Vranove nad Topľou sp. zn. 8Cb 133/00), takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 1. februára 2006 č. k. 5 Cob 33/05 – 151, **z a m i e t a.**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd vo Vranove nad Topľou svojím rozsudkom z 21. 01. 2005 č. k. 8Cb 133/00 - 100 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 144 973,50 Sk so 17% úrokmi z omeškania zo sumy 75 666,90 Sk od 02. 12. 1996 do zaplatenia, zo sumy 6 962,50 Sk od 27. 01. 1997 do zaplatenia, zo sumy 6 815,50 Sk od 20. 02. 1997 do zaplatenia, zo sumy 6 344,90 Sk od 21. 03. 1997 do zaplatenia, zo sumy 6 910,50 Sk od 09. 05. 1997 do zaplatenia, zo sumy 6 684,60 Sk od 08. 06. 1997 do zaplatenia, zo sumy 7 021,50 Sk od 06. 07. 1997 do zaplatenia, zo sumy 6 864,64 Sk od 06. 08. 1997 do zaplatenia, zo sumy 4 435,50 Sk od 10. 09. 1997 do zaplatenia, zo sumy 6 864,64 Sk od 06. 08. 1997 do zaplatenia, zo

sumy 4 435,50 Sk od 10. 09. 1997 do zaplataenia, zo sumy 6 839,--Sk od 10. 01. 1998 do zaplataenia a to od 10. 01. 1998 do zaplataenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobu v prevyšujúcej časti vylúčil na samostatné konanie a rozhodnutie.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie založil na tom, že vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že predmetom konania v časti, o ktorej súd týmto rozsudkom rozhodol, je nedoplatok žalovaného za odvádzanie zrážkových vôd, ktoré vykonával žalobca resp. jeho právny predchodca za obdobie od októbra 1996 do decembra 1997 vrátane. Žalobca svoj nárok opieral o kúpnu zmluvu uzavretú medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným číslo 222/95/238 zo dňa 18. 07. 1995. Touto kúpnu zmluvou však medzi účastníkmi zmluvy bolo dohodnuté odvádzanie odpadových vôd v prípade zrážkových vôd v množstve 2643 m³ za rok a to do verejnej kanalizácie z kotolní zrážkových vôd z obytných blokov a odvádzanie týchto zrážkových vôd nie je predmetom zrážkových vôd z obytných blokov a odvádzanie týchto zrážkových vôd nie je predmetom medzi účastníkmi konania až v zmluve č. 480/98 zo dňa 04. 02. 1998 s účinnosťou od 01. 01. 1998. Až v priebehu konania žalobca dospel k záveru, že v určitej časti je predmetom konania i je predmetom konania aj odvádzanie zrážkových vôd z kotolní. Zo znaleckého posudku znalkyne, z prehľadu medzi výpočtom znalkyne a žalobcu vo vzťahu k cene za služby, ktoré poskytoval žalobca medzi výpočtom znalkyne a žalobcu vo vzťahu k cene za služby, ktoré poskytoval žalobca resp. jeho právny predchodca žalovanému v súvislosti s odvádzaním zrážkových vôd z obytných domov nie je podstatný rozdiel. Uvedené sa týka odvádzania zrážkových vôd 96 929,--Sk a odmena uplatňovaná žalobcom, za 12/96 podľa výpočtu znalkyne ide o sumu 6 999,--Sk, podľa výpočtu žalobcu 6 960,--Sk, za 1/97 podľa výpočtu znalkyne 7 200,--Sk, podľa výpočtu žalobcu taktiež 7 200,--Sk za II/97 podľa výpočtu znalkyne 6 561,--Sk, podľa výpočtu žalobcu 6 561,--Sk a za III/97 podľa výpočtu znalkyne podľa znalkyne 6 825,--Sk aj podľa výpočtu žalobcu 6 825,--Sk, za V/97 podľa výpočtu znalkyne 7 068,--Sk, podľa výpočtu žalobcu taktiež 7 068,--Sk, za VI/97 podľa výpočtu znalkyne 6 975,--Sk, podľa výpočtu žalobcu 6 978,--Sk za VII/97 podľa výpočtu znalkyne 7 083,--Sk, podľa výpočtu žalobcu 7 080,--Sk, za IX/97 podľa výpočtu znalkyne 18 252,--Sk a podľa výpočtu žalobcu 18 160,--Sk, za X/97 podľa výpočtu znalkyne 9 580,--Sk a podľa výpočtu žalobcu 9 533,--Sk, za XI/97 podľa výpočtu znalkyne 8 944,--Sk, podľa výpočtu žalobcu 8 895,--Sk. Teda iba v prípade odmeny za mesiac VI/97 žalobca vypočítal odmenu o 3,--Sk vyššiu ako ju vypočítala znalkyňa. Predmetom konania však nie je celá suma, ale iba časť tejto sumy, pretože v časti bol nárok žalovaným uspokojený, čo napokon žalobca sám uvádza v žalobe,

vyplýva to aj z jeho písomného podania zo dňa 12. 08. 2004 /č.l. 51-55/. Je nepochybne preukázané, že žalobca odvádzal zrážkové vody z obytných blokov pre žalovaného vo vyššie uvedenom období bez zmluvného vzťahu. U žalovaného došlo v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení k bezdôvodnému obohateniu v zmysle ust. § 451 OZ a žalovaný je povinný vydať to, čo nadobudol bezdôvodným obohatením. Pri určovaní hodnoty bezdôvodného obohatenia súd vychádzal z ceny obvyklej v období, keď sa predmetné odvádzanie zrážkových vôd uskutočňovalo t.j. z vtedy platných cenových predpisov – výmerov MF SR. Z týchto cenových predpisov vychádzala aj znalkyňa pri výpočte náhrady v predmetnej právnej veci.

Na základe uvedeného súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 144 937,50 Sk t. j. ohľadom odvádzania zrážkových vôd žalobcom resp. jeho právnym predchodcom za obdobie 10/96, 12/96, 1/97, 7/97, 9/97-11/97 z obytných blokov s tým, že množstvo odvedených zrážkových vôd a plocha z ktorej boli odvedené nie sú v tomto konaní sporné. Súd nemohol zohľadniť v konaní žalovaným vznesenú námietku premlčania, pretože predmetom konania je peňažné plnenie za obdobie od októbra 1996 do februára 1998, žaloba bola podaná na súde dňa 20. 07. 1998, teda pred uplynutím premlčacej lehoty v zmysle zákonných ustanovení uvedených vyššie.

Po odvolaní žalovaného Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom rozsudok prvostupňového súdu zmenil a žalobu zamietol.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že predmetom konania v časti, o ktorej súd prvého stupňa rozsudkom rozhodol, je nedoplatok žalovaného za odvádzanie zrážkových vôd za obdobie od októbra 1996 do decembra 1997, vrátane. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že mimo mesiaca 12/97, žalobca odvádzal zrážkové vody z obytných blokov pre žalovaného bez zmluvného vzťahu, a preto u žalovaného došlo podľa § 451 Občianskeho zákonníka k bezdôvodnému obohateniu, ktoré je potrebné žalobcovi vydať. Pri určení výšky bezdôvodného obohatenia cenových predpisov – výmerov MF SR. Z týchto cenových predpisov vychádzala aj znalkyňa pri výpočte náhrady za odvádzané zrážkové vody. Na odvolacom pojednávaní zástupkyňa žalobcu uviedla, že sa nevie vyjadriť k tomu, avšak predpokladá, že pred týmto dátumom zrážková voda žalovanému osobitne fakturovaná nebola.

Podľa § 37 ods. 1 vyhlášky č. 154/1978 Zb. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v znení neskorších predpisov (účinnnej v období od októbra 1996 do decembra 1997 vrátane), odberateľ je povinný dodávateľovi platiť odplatu za dodávanie pitnej alebo

úžitkovej vody z verejných vodovodov pre nehnuteľnosť na akékoľvek účely (ďalej len vodné) a za odvádzanie, prípadne zneškodnenie odpadových a zrážkových vôd verejnou kanalizáciou (ďalej len „stočné“); táto odplata sa však nevzťahuje na odvádzame zrážkových vôd kanalizáciou.

Za účinnosti vyhlášky právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli dňa 18. 07. 1995 kúpnu zmluvu č. 238/1995 o dodávke vody z verejného vodovodu a o odvádzaní odpadových vôd verejnou kanalizáciou. Jej predmetom v čl. 2 sa v rozsahu a za podmienok vyššie vôd na základe povolenia vodohospodárskeho orgánu, žalobca ako predávajúci zaviazal uskutočniť pre žalovaného ako kupujúceho dodávku vody z verejného vodovodu a odvádzaní odpadových vôd verejnou kanalizáciou, kupujúci sa zaviazal dodanú vodu odobrať, odpadové vody do verejnej kanalizácie vypustiť a zaplatiť dohodnutú kúpnu cenu. Cena za 1 m³ odvádzaných zrážkových vôd bola stanovená v čl. 5 (2643 m³ za rok). Zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú. Jej dodatkami zo dňa 30. 08. 1996, 02. 09. 1996 a 28. 08. 1997 došlo k zmene dohodnutej ceny iba za dodávanú a odvádzanú odpadovú vodu. V týchto dodatkoch osobitným určením nebola upravená cena kategórie „zrážkové vody“.

Dňa 04. 02. 1998 uzavreli tí istí účastníci kúpnu zmluvu č. 480/1998 o dodávke vody z verejného vodovodu a o odvádzaní odpadových vôd verejnou kanalizáciou, pričom v jej čl. 5 bola osobitne stanovená cena zrážkovej vody na 30566 m³ za rok. Zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú s účinnosťou od 01. 01. 1998. Je možné konštatovať, že táto kúpna zmluva sa sporného obdobia (časti rozhodnutej okresným súdom) netýkala. Sporného obdobia sa týkala predchádzajúca kúpna zmluva č. 238/1995. Cenový výmer MF SR č. R-1/1996 zo dňa 12. 03. 1996 nadobudol účinnosť od 01. 04. 1996. V jeho prílohe č. 2, v bode 6, sa uvádza, že množstvo odvedených vôd pre účely rozvrhu v jeho prílohe č. 2, v bode 6, sa uvádza, že množstvo odvedených vôd pre účely rozvrhu stočného sa u jednotlivých spotrebiteľov rovná výške množstva spotreby vôd podľa ods. 5.1.2., resp. 5.2.3.. V odôvodnených prípadoch je možné k tomuto množstvu pripočítať pomernú časť vypúšťaných vôd z iných zdrojov. Tento bod odkazuje na § 30 vyhlášky č. 154/1978 Zb. v prípadoch, ak množstvo vypúšťaných vôd z iných zdrojov odberateľ osobitne fakturoval i pred 01. 01. 1993. Podľa § 30 ods. 1 vyhlášky č. 154/1978 Zb., ak nie je množstvo vypúšťanej vody merané, predpokladá sa, že odberateľ, ktorý odberá vodu z verejného vodovodu, vpúšťa do verejnej kanalizácie také množstvo vody, ktoré podľa zistenia na vodomere alebo podľa ročných smerných čísel spotreby z vodovodu odobral s pripočítaním množstva vody získaného z iných zdrojov.

Z uvedených ustanovení cenového výmeru MF SR č. R-1/1996 (platného do 31. 07. 1997) v spojení s vyhláškou č. 154/1978 Zb. jednoznačne vyplýva, že nebolo možné spoplatňovať odvádzanie zrážkových odpadových vôd pre tie subjekty, ktoré nemali zrážkové odpadové vody odberateľom fakturované i pred 01. 01. 1993. V tejto súvislosti si súd zabezpečil stanovisko Ministerstva financií SR zo dňa 26. 06. 1997 (zo spisu prejednávajúceho súdu sp. zn. 5 Cob 26/04, riešiaceho v odvolacom konaní obdobný prípad). Toto stanovisko konštatuje, že ak W. (predchodca žalobcu) osobitne nespoplatňoval odvádzanie zrážkových vôd, dodatočne fakturované stočné za odvádzanie zrážkových vôd a s podmienkami regulácie pitnej a odkanalizovanej vody podľa prílohy č. 2 výmeru MF SR č. R-1/1996 (č. l. 150).

Keďže na odvolacom pojednávaní žalobca uviedol, že pred 01. 01. 1993 osobitne nespoplatňoval odvádzanie zrážkových vôd žalovanému, nemohol zrážkovú vodu fakturovať ani počas účinnosti výmeru MF SR č. R-1/1996 (účinného od 01. 04. 1996 do 31. 07. 1997). Ak za toto obdobie žalobca zrážkovú vodu fakturoval žalovanému na základe kúpnej zmluvy č. 238/1995, taká fakturácia nemá oporu v právnom predpise. S účinnosťou od 01. 08. 1997 bol prijatý cenový výmer MF SR č. R-7/1997 zo dňa 22. 07. 1991, ktorý v prílohe č. 2 prvýkrát umožňoval spoplatňovanie zrážkových vôd tým, že menil prílohu č. 2 výmeru č. R-1/1996. Počas účinnosti tohto výmeru platila medzi účastníkmi ešte kúpna zmluva č. 238/1995, t. j. od 01. 08. 1997 do účinnosti nasledujúcej kúpnej zmluvy č. 480/1998 (účinnnej od 01. 01. 1998). Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa riešil obdobie od októbra 1996 do novembra 1997 vrátane, pretože nárok za december 1997 vylúčil na samostatné konanie.

Od účinnosti cenového výmeru č. R – 7/1997 (od 01. 08. 1997) do konca novembra 1997 žalobca nedoplnil kúpnu zmluvu č. 238/1995, ani neuzavrel novú kúpnu zmluvu v zmysle cenového výmeru č. R-7/1997, ktorá by mu právne umožňovala účtovať žalovanému osobitne aj zrážkovú vodu. Opak žalobca v konaní nepreukázal. Preto fakturácia za zrážkovú vodu za uvedené obdobie bola taktiež neoprávnená. Pokiaľ súd prvého stupňa uzavrel, že žalobca odvádzal zrážkové vody z obytných blokov pre žalovanú za obdobie od októbra 1996 do novembra 1997 vrátane bez zmluvného vzťahu a preto u žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu, ktoré je povinný vydať žalobcovi, s týmto záverom sa odvolací súd nestotožňuje. Žalobca totiž návrh tento právny titul, ani nemu predchádzajúci skutkový základ žalobca počas celého konania nezmenil. Preto súd prvého stupňa nebol oprávnený bez zmeny skutkového základu návrhu plniť z titulu bezdôvodného obohatenia. Tým by došlo

k porušeniu zásady tzv. dispozitívneho úkonu účastníka tak, ako to má na mysli ustanovenie § 95 OSP.

Rozsudok odvolacieho súdu napadol dovolaním žalobca. V podstate zopakoval svoje vyjadrenia z konania pred prvostupňovým a odvolacím súdom a robil výklad nielen rozsudkov ale aj platných právnych noriem. Uviedol, že žalovaný vypúšťal do verejnej kanalizácie aj zrážkové vody z jednotlivých obytných uvedených blokov, uvedených v prílohe zmluvy, išlo teda o neoprávnené vypúšťanie odpadových vôd v zmysle článku 6.2. písm. b) zmluvy, keď žalovaný vypúšťal viac než mu dovoľovala zmluva. Žalovaný v konaní nepreukázal, akým iným spôsobom boli zneškodnené zrážkové vody z obytných blokov, odvolával sa len na výmery ministerstva, (t. j. spochybňoval len právny základ, nie skutkový). Skutočnosť, že zrážkové vody boli odvedené verejnou kanalizáciou nikdy nenamietal, uvedená okolnosť teda nie je medzi stranami sporná a teda ju nie je potrebné dokazovať v zmysle § 120 ods. 3 OSP. Množstvo zrážkových vôd určil už znalecký posudok č. 1/2003, keď mal preveriť či žalobcom fakturovaná cena za stočné – zrážková voda zodpovedá skutočnému množstvu odvedených vôd a tomu zodpovedajúcej cene za 1 m³ odvedených vôd. Znalec v uvedenom posudku určil oprávnenosť podanej žaloby. K uvedenému posudku žalovaný nezaujal žiadne stanovisko nenamietal skutočnosť, či zrážkové vody odvedené boli alebo neboli, v ďalšom konaní spochybnil len právny základ žalobcovho nároku, skutkový základ zostal teda nedotknutý.

Zmluva č. 238/95 bola uzatvorená dňa 18. 07. 1995 a napriek tomu, že nedošlo k jej úprave v kategórii zrážkové vody, žalovaný vlastne s fakturáciou súhlasil, nakoľko listom zo dňa 02. 05. 1996 a 03. 07. 1996 odsúhlasil množstvo zrážkovej vody (je zrejmé, že k fakturácii potreboval žalobca podklad od žalovaného – zastavanú plochu v m³, ktorú mu žalovaný nakoniec poskytol) a bol si vedomý, že verejnou kanalizáciou sú odvádzané zrážkové vody z jednotlivých obytných blokov. Zmluva č. 480/98 uzatvorená dňa 04. 02. 1998 len upresnila existujúci skutkový stav medzi stranami. Skutočnosť, že žalobca vyzval žalovaného listom zo dňa 21. 02. 1996 na úpravu zmluvy č. 238/95 a že žalovaný zrážkové vody verejnou kanalizáciou odviedol (čo vlastne žalovaný žiadnym spôsobom ani len nespochybnil, ani nedokázal opak). Krajský súd ďalej uviedol, že žalobca nedoplnil zmluvu ani neuzavrel novú kúpnu zmluvu, ktorá by mu umožňovala účtovať zrážkovú vodu od účinnosti výmeru č. R-7/1997 (od 01. 08. 1997). Opäť však Krajský súd neuviedol z akého dôvodu je potrebné uzatvárať novú zmluvu alebo dopĺňať existujúcu, keď predmetom konania je odvádzanie zrážkovej vody z obytných blokov, t. j. odvádzania zrážkových vôd od

fyzických osôb v zmysle uvedených odberných miest uvedených v prílohe zmluvy. V zmluve si žalobca dohodol so žalovaným dodávku pitnej vody, odvádzanie odpadovej vody (a teda aj zrážkovej) v zmysle prílohy – v ktorej je uvedený zoznam odberných miest – t. j. obytných blokov, v ktorých bývajú fyzické osoby. Zmluvu v tomto prípade nie je potrebné dopĺňať, keď cenu za odvod zrážkovej vody pre fyzické osoby určujú výmery ministerstva. V zmluve je potrebné len dohodnúť cenu zrážkovej vody pre právnické osoby, t. j. ostatných odberateľov (uviedol, že ide o oprávnenú fakturáciu, nakoľko v tomto prípade nie je cena vody výmermi ministerstva limitovaná). Navyiac uviedol, že žalobca nemôže donútiť žalovaného, aby tento podpísal zmluvu resp. dodatok k existujúcej zmluve.

Povinnosť uzatvoriť písomnú zmluvu s fyzickými ako aj právnickými osobami žalobcovi stanovil až zák. č. 442/2002 Z. z., t. j. až s účinnosťou od 01. 11. 2002 je žalobca povinný uzatvárať písomné zmluvy na dodávku pitnej a odvádzanie odpadovej vody. Do 01. 11. 2002 žalobcovi neurčoval žiadny právny predpis povinnosť uzatvárať písomné zmluvy a pokiaľ tak žalobca pred 01. 11. 2002 učinil, bolo to len v prípade fakturácie pre právnické osoby, t. j. ostatných odberateľov a to z dôvodu potreby dohodnutia ceny poskytnutých služieb, keďže v týchto prípadoch neurčovalo cenu a odplaty za poskytnuté služby (vodné, stočné) platila táto právnická osoba ako to je v tomto konaní. Krajský súd si v uvedenom spore zadovážil stanovisko ministerstva zo dňa 26. 06. 1997, v ktorom je uvedený záver o nemožnosti spoplatňovať zrážkové vody tým subjektom, ktorí nemali zrážkové vody fakturované aj pred 01. 01. 1993. Je zarážajúce, že krajský súd akceptoval stanovisko ministerstva, aj napriek tomu, že žalobca niekoľkokrát v priebehu konania (naposledy listom zo dňa 20. 04. 2005) zdôraznil, že Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku spis. zn. 4SŽ84/98 zo dňa 15. 12. 1998 jasne určil, že uplatnením tejto zásady by došlo k porušeniu zásady rovnosti uvedenej v Ústave SR. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

V dovolacej odpovedi žalovaný navrhol dovolanie žalobcu zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10 ods. 2 OSP) po zistení, že sú splnené procesné podmienky dovolania, preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, (§ 236 ods. 1/, § 238 ods. 1/, § 240 ods. 1/, § 241 ods. 1/, § 242 ods. 1/ OSP). Zistil, že dovolanie nie je podané dôvodne, preto ho zamietol (§ 243b ods. 1, OSP).

Dovolací súd poukazuje na správne dôvody napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ktoré do tohto rozsudku prevzal a na ne odkazuje až na menšie nepresnosti, nemajúce vplyv na správnosť napadnutého rozhodnutia.

Odvolací súd v napadnutom rozsudku sa dostatočne vypořiadal s argumentmi žalobcu. Správne usúdil, že v danom právnom vzťahu nemohol sa nárok žalobcu zakladať na titule bezdôvodného obohatenia, ako to posúdil prvostupňový súd. Činnosť, ktorú žalobca vykonával a povinnosti, ale hlavne práva z toho plynúce mali by zmluvne usporiadané. Nepochybne možno súhlasiť so žalobcom v tom, že legislatívna úprava v tomto smere v danom období bola nedostačujúca, ale nemožno súhlasiť s tým, že žalobca ju bude vykladať v priebehu konania a tomu sa prispôsobí aj súd, pretože v súdnom konaní sú právne normy vykladá aj aplikuje. Tam kde niet zákonnej úpravy nemožno zakladať ani nárok. Žalobcovi nijaká škoda nevznikla a nároky si účastníci mohli upraviť zmluvne, pretože zmluvnú úpravu si urobiť mohli a nijaká norma im to nezakazovala.

Úspešnému žalovanému trovy dovolacieho konania nevznikli, ani ich neuplatnil, preto dovolací súd ich ani žalovanému nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. novembra 2008

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: M. N.